

Motion

Inrätta skolträdgårdar på Umeås grundskolor

Petter Åkerbloms forskning har visat att undervisning i en skolträdgårdsverksamhet kan främja barns allsidiga lärande. I detta lärande så fokuseras flera sinnen, det ger en plats för informellt lärande och socialt samspel.

Ur ett miljöpsykologiskt perspektiv så menar man att världen för den enskilde konstitueras av hur denne förmår att bygga upp en förståelse för tings betydelsespelrum, där såväl döda som levande kan ändra betydelse. Forskning om individer i olika åldrar visar att trädgårdar kan vara en viktig länk till en mer stabil omvärld, vilken harmoniserar våra kaotiska tankar, känslor och sinnen.

Skolträdgårdar kan även ses som ett led i att stärka det sociala kapitalet hos eleverna. I grunden handlar det om att odlingen skall ske i gemenskap med en grupp äldre människor, där dessa ses som de så kallade experterna. Liknande initiativ har genomförts på annat håll, där man tog hjälp av pensionärer från närbeläget koloniområde.

Att odla sina egna grödor ökar även ens respekt för maten, då man inser vilket arbete som krävs för att få fram dem.

För att odlandet både skall vara enkelt och praktiskt, är det lämpligt att det utförs i pallkragar, då blir det enkelt att införa, och man främjar utbytet samt underlättar tillgängligheten.

Här i Umeå i början av 2000 hade man för avsikt att starta ett försök med skolträdgård på Östra Ersbodaskolan, men detta lades ned då man ej kunde lösa handhavande med odlingen under sommaren. Detta kan lösas genom att man bjuder in de äldre som bor vid respektive skola att delta, för att sprida både sin livs- och odlingskunskap. Detta preciseras även tydligt av en elev vid Waldorfskolan i Umeå, "De första fyra veckorna ska det vara kunniga människor som kommer in och jobbar, för jag tror att de där första veckorna är väldigt viktiga. Det är då man luckrar och får igång värmen i jorden. Ända egentligen fram tills det är färdiggallrat, måste man få in de här människorna som kan".

Vidare har inom Umeå kommun etablerats tre olika stadsodlingar: Broparken, Ålidhem/Odontologstråket samt Ersboda kyrkan. Dessa har blivit populära, och attraherar hela tiden nya deltagare. Dessa drivs som nätverk tillsammans med studieförbund, kommun och kyrkan. Vår erfarenhet av dessa är att det finns ett intresse, och att vi hela tiden attraherar nya människor i närområdet, individer av olika åldrar och härkomst.

Trädgården är också en viktig terapeutisk åtgärd (både för den fysiska och psykiska hälsan), då den ger möjlighet till fysisk aktivitet, att göra något nyttigt samt att man känner igen det man gör. I synnerhet gäller detta den äldre målgruppen.

Att stimulera elevernas taktila erfarenheter av utemiljön ses ofta som något positivt med avseende på lärandeprocessen. Betydelsen av utomhuspedagogiken går ej nog att understryka för elevernas lärande, och i synnerhet ett livslångt dito.

Som en elev från Västerås säger i en studie av Petter Åkerblom, landskapsarkitekt och lektor vid SLU - "Att lösa sina uppgifter i klassrummet fordrar uppmärksamhet och fokusering precis som att gräva i odlingslandet gör det, men det som skiljer är redskapen, platsen och vad de koncentrerar sig på".

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att Umeå kommun inrättar skolträdgårdar vid respektive grundskola/förskola.
- att för- och grundskolenämnden samt äldre- och ungdomsnämnden samverkar för att få till den generationsöverskridande samverkan som skolträdgårdarna syftar till.

Referenser:

Den Svenska Skolgårdens Historia. (2017) Anna Larsson et al.

Grönområden för fler -- en vägledning för bedömning av närhet och attraktivitet för bättre hälsa. STATENS FOLKHÄLSOINSTITUT, R 2009:0.

Lära av trädgård. Pedagogiska, historiska och kommunikativa förutsättningar för skolträdgårdsverksamhet. (2005) Petter Åkerblom.

Park och trädgård för äldre i särskilda boendeformer. MOVIUM RAPPORT 3:2002.

Svensk Miljöpsykologi. (2005) Maria Johansson & Marianne Küller (red).

Tio år med Skolträdgård. Stad & Land nr 161.

Trädgård i skolan – skola i trädgården. (2003) Petter Åkerblom MOVIUM RAPPORT 1:2003.

Nils Seye Larsen

Mariam Salem

Alice Nikmanesh